

60 % ředitelů potřebu poskytnutí praktických ukázek příkladů dobré praxe v oblasti práce s dětmi se SVP ze strany školských poradenských zařízení a častějších důkladných konzultací doporučovaných podpůrných opatření.

2.2.4 Prevence rizikového chování dětí

Období předškolního věku je optimální pro vytváření základů zdravého životního stylu, pozitivních postojů a dovedností, tedy i k prevenci sociálněpatologických jevů. Mateřské školy při stanovení cílů směřujících k prevenci rizikového chování vycházejí z obsahové části RVP PV. Záměry, které vedou k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, mají školy zakotveny buď ve školních řádech, nebo jsou přílohami školních vzdělávacích programů, některé školy vypracovávají minimální preventivní programy.

Pozitivním jevem ve školním roce 2018/2019 je pokles rizikového chování dětí v mateřské škole.

TABULKA 25 | Výskyt rizikového chování v MŠ – podíl škol (v %) – za uzavřený předcházející školní rok

Podíl škol s výskytem rizikového chování	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Šikana	2,9	4,6	2,2
Verbální agrese vůči učitelí	5,1	8,0	5,8
Agrese, násilí, ublížení na zdraví	6,2	11,4	9,4
Poškozování majetku, vandalismus	2,9	4,5	3,2
Krádeže	1,8	3,1	1,1
Jiné	2,6	2,4	1,8

ČŠI při inspekční činnosti hodnotila, že podpora školy sociálního a osobnostního rozvoje dětí dosahovala v 26 % výborné a v 61,2 % očekávané úrovně. Pouze v polovině škol pedagogové vytvářeli příležitosti k rozvoji sebevědomí a sebepojetí dětí (51,5 %), podporovali jejich samostatnost v průběhu dne. Motivovali je k aktivnímu poznávání a prožitkům (39,2 %), stanovenými pravidly je vedli k vzájemnému soužití ve skupině (72,1 %), v malé míře podporovali rozvoj rozhodovat se a řešit problémy (31,8 %). Systematicky u dětí rozvíjeli zdravý životní styl (včetně zdravého stravování), seznamovali je se zdravotní prevencí i negativními vlivy prostředí. Vedení škol klade v této oblasti důraz na spolupráci s vnějšími partnery. Aktivity organizované samotnou školou nebo ve spolupráci s odborníky byly zaměřeny na eliminaci příčin negativního chování dětí. Ze zjištění v navštívených školách vyplývá, že stále ještě mezi dětmi přetrvává agrese, násilí a ublížení na zdraví v 9,4 %. Příčinu nevhodného chování spatřují ředitelé i učitelé v negativním vlivu médií i vlivu rizikového chování osob v nejbližším okolí dítěte, kdy nevhodné chování přebírá jako normu.

Úkolem mateřské školy je celkově omezovat a eliminovat negativní vlivy prostředí, ze kterého děti přicházejí. K tomu významně přispívá příznivé klima ve většině mateřských škol. Aktivní vytváření zdravého školního klimatu v navštívených školách dosahovalo ve 22,8 % výborné a v 69,6 % očekávané úrovně. Z dotazníkových šetření zadaných ředitelům a pedagogům navštívených škol vyplynula převažující shoda v pozitivním hodnocení školního prostředí, vztahů mezi pedagogy a vedením i vztahů mezi pedagogy. Z uvedených zjištění vyplývá, že pozitivní klima podporuje dobré prosociální vztahy jak mezi pedagogy navzájem, tak v jejich přístupu k dětem i k ostatním aktérům předškolního vzdělávání.

2.3 Výsledky předškolního vzdělávání

2.3.1 Celkové výsledky vzdělávání dětí

Hlavním cílem předškolního vzdělávání je prostřednictvím všestranného rozvoje osobnosti dětí vytvářet jejich předpoklady pro úspěšné pokračování ve vzdělávání, rozvíjet klíčové kompetence (což je obecným trendem v celé Evropě) a pokládat základy celoživotního učení. Kvalitní školy k jeho plnění promýšlejí vzdělávací strategie v souladu s požadavky stanovenými RVP PV. Základem je stimulace každého dítěte, jeho podněcování k učení a motivování k vlastnímu vzdělávacímu úsilí. Při stanovení strategií a jejich realizaci je pro úspěšnost pedagogů stěžejní dobré pochopení a akceptování nového pojetí předškolního vzdělávání, které je založeno na využití potenciálu každého dítěte bez ohledu na socioekonomický status jeho rodiny, individualizaci, důrazu na rozvoj samostatnosti dítěte a jeho spolurozhodování o vlastním učení. K tomu, aby strategie a postupy odpovídaly individualizovanému pojetí vzdělávání, umožňovaly každému dítěti rozvíjet se v základních dovednostech a dosahovat kvalitních výsledků ve vzdělávání, stanoví RVP PV povinnost vést pedagogickou diagnostiku každého dítěte. Jejím vedením pedagog získává průběžné informace o pokroku a výsledcích dítěte, ze kterých by měl vycházet při přípravě jeho vzdělávací cesty. V současnosti je pedagogická diagnostika pojmána ve dvou rovinách, které spolu úzce souvisí a významně se ovlivňují. První rovina – východisko pro plánování vzdělávacích činností – je podrobněji hodnocena v části 2.2.1 (průběh vzdělávání), ve